

**การเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่วัยเกษียณอายุราชการ
ของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอบางบาล จังหวัดพิจิตร**
**Preparedness for Entering Retirement Age of Personnel at Local Government
Organization of Wachirabarami District, Phichit Province**

ศุภชัย ยีสุนย์มกลีน¹ ภาสกร ดอกจันทร์² ธนัสธา โรจนตระกูล³
Supachai Yeesunyamglin, Phasakorn Dokchan, Tanastha Rojanatrakul

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการเตรียมความพร้อม ปัญหา อุปสรรค และแนะแนวทางในการเข้าสู่วัยเกษียณอายุราชการของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอบางบาล จังหวัดพิจิตร ใช้ประชากรทั้งหมดจากการสำรวจข้อมูลในพื้นที่ ที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไป จำนวน 242 คน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ สถิติที่ใช้ในวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test ค่า f-test และการทดสอบรายคู่ (LSD) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า 1. ข้อมูลการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่วัยเกษียณอายุราชการของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอบางบาล จังหวัดพิจิตร ด้านสุขภาพร่างกายอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ย่อยง่าย ด้านสุขภาพจิตใจอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีขวัญและกำลังใจที่ดีทั้งจากตนเองและคนรอบข้าง ด้านการเงินอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการจัดสัดส่วนของเงิน โดยวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ ด้านการมีส่วนร่วมในสังคมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีสัมพันธ์ภาพที่ดีกับคนในชุมชน ด้านการใช้เวลาว่างอยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ใช้เวลาว่างทำงานอดิเรก ด้านความสัมพันธ์กับคู่ชีวิตและสมาชิกในครอบครัวอยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีสัมพันธ์ภาพที่ดีกับคนในครอบครัว 2. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยเกษียณอายุราชการ พบว่า มีข้อจำกัดในการจัดสรรทรัพยากรทางการเงินมากที่สุด และมีแนวทางในการดำเนินการเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยเกษียณอายุราชการ คือ จัดการเตรียมการเงินสำหรับเงินสะสม แผนการเก็บเงินสำรองฉุกเฉิน และการลงทุนที่มั่นคงเพื่อการเตรียมความพร้อมในอนาคต

คำสำคัญ (Keywords) : เกษียณอายุราชการ; การเตรียมความพร้อมในการเกษียณอายุราชการ

Received: 2024-06-04 Revised: 2024-06-24 Accepted: 2024-06-26

¹ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์และการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Master of Public Administration program students Faculty of Social Sciences and Local Development Phibunsongkhram Rajabhat University. E-mail: supachai.benz11@gmail.com

² อาจารย์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์และการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Master of Public Administration program students Faculty of Social Sciences and Local Development Phibunsongkhram Rajabhat University. E-mail: phat.mbu@gmail.com

³ อาจารย์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์และการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Lecturer, Master of Public Administration Program Faculty of Social Sciences and Local Development Phibunsongkhram Rajabhat University. E-mail: Tanastha.r@psru.ac.th

Abstract

The objectives were to study the general situation, problems, and obstacles, as well as to propose strategies for preparing for retirement among local government officials in Wachirabarami district, Phichit province. Use the total population from the area survey who are 40 years of age or older was 242 people individuals. Statistics used in quantitative research included data analysis, percentages, means, standard deviations, t-tests, f-tests, and paired tests (LSD).

This research found that 1. The preparedness for retirement among local government officials in Wachirabarami district, Phichit province, was rated as high in terms of physical health, with the highest average score in consuming nutritious food supporting digestion. Regarding mental health, it was also rated as high, with the highest average score in having good encouragement and support from oneself and surrounding people. Financial preparedness was also high, with the highest average score in managing personal finances and retirement planning. Social involvement was rated as high, with the highest average score in having good relationships with people in the community. Lastly, leisure time utilization was rated as the highest, with the highest average score in engaging in recreational activities during leisure time. Relationship with spouse and family members was also rated as the highest, with the highest average score in having good relationships with family members. 2. Problems and obstacles in preparing for retirement were found to be the most restrictive in allocating financial resources. Also, there was a guideline for preparing to enter retirement age, which was to prepare finances for savings. Emergency savings plan and stable investment for future preparation.

Keywords: retirement; preparedness for retirement

บทนำ (Introduction)

ปัจจุบันพบปัญหาการขาดแคลนประชากรวัยทำงานเกิดขึ้นทั่วโลก และในหลายประเทศก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นประเด็นที่หลายประเทศทั่วโลกได้ให้ความสำคัญและมีการเตรียมการต่างๆ เพื่อรองรับกับปัญหาดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นการออกมาตรการและข้อกำหนดนโยบายสำหรับเตรียมความพร้อมรับมือต่างๆ ซึ่งจากข้อมูลพบว่า ในปี พ.ศ. 2562 ประชากรโลกจำนวนทั้งสิ้น 7,713 ล้านคน มีประชากรผู้สูงอายุที่อายุ 60 ปีขึ้นไปจำนวน 1,016 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 13 ของประชากรทั้งหมด กล่าวได้ว่าโลกได้เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุแล้ว ซึ่งสหประชาชาติก็ได้มีการคาดการณ์ประชากรสูงอายุ ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ว่าจะมีอัตราส่วนประมาณการณอยู่ที่อัตราส่วน 1:5 ของประชากรโลกในอีก 20 ปีข้างหน้า โดยองค์การสหประชาชาติได้ให้คำนิยามสังคมผู้สูงอายุว่า ประเทศใดที่มีประชากรสูงอายุ 60 ปีขึ้นไปเกินร้อยละ 10 หรือมีประชากรสูงอายุ 65 ปีขึ้นไปเกินร้อยละ 7 ของประชากรทั้งประเทศ จะถือว่าประเทศนั้นได้ก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุและจะกลายเป็นสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์เมื่อมีสัดส่วนประชากรสูงอายุ 60 ปีเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 20 และประชากรสูงอายุ 65 ปีเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 14 ของประชากรทั้งหมดของประเทศ และหากสัดส่วนประชากรสูงอายุ 65 ปีเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมดของประเทศ จะเรียกประเทศนั้นว่าเป็นสังคมสูงวัยระดับสุดยอด (เกษรา โพธิ์เย็น, 2562: 203)

จากสถานการณ์ดังกล่าว ประเทศไทยจำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของประชาชน และไม่ก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการ

เจริญเติบโตของประเทศทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคมในระยะยาว เนื่องจากจำนวนแรงงานจากผู้สูงวัยที่เกษียณออกจากตลาดแรงงานและจำนวนแรงงานรุ่นใหม่ที่มีแนวโน้มลดลง ส่งผลต่อการดำเนินงานทางนโยบายด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการเติบโตทางเศรษฐกิจ ประสิทธิภาพของนโยบายทางการเงินและการคลัง เป็นต้น (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2561) ทั้งนี้ การเป็นสังคมผู้สูงอายุของประเทศไทยมีแนวโน้มที่จะทำให้การบริโภคโดยรวมในประเทศลดลงและทำให้อัตราเงินเพื่อปรับลดลงอย่างต่อเนื่องในอนาคต เนื่องจากรายได้ของผู้สูงอายุอาจจะไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตในช่วงหลังเกษียณ ซึ่งประชากรส่วนใหญ่ที่ทำงานในภาคเอกชนหรือทำงานนอกระบบ จะมีรายได้ลดลงกว่าร้อยละ 50 หลังเกษียณอายุ โดยมีสัดส่วนถึงร้อยละ 90 ของกำลังแรงงานทั้งหมดในประเทศ ในขณะที่เบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุที่ได้จัดสรรในปัจจุบันยังอยู่ในระดับที่ต่ำ อีกทั้ง ผู้สูงอายุต้องพึ่งพิงรายได้จากบุคคลอื่น ทำให้เป็นภาระของบุตรหลาน หรือสมาชิกในครอบครัว รวมไปถึงสังคม ซึ่งเป็นประชากรวัยทำงานเพิ่มมากขึ้น และทำให้ลดทอนกำลังซื้อของประชากรวัยทำงาน (ธนันธรมหาพรประจักษ์ และคณะ, 2561: 14) การเกษียณอายุราชการจำนวนมากจากอัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรสูงอายุที่มีอายุ 60 ปีบริบูรณ์ ในประเทศไทยส่งผลให้ภาครัฐต้องมีภาระค่าใช้จ่ายที่ต้องจ่ายให้กับข้าราชการที่เกษียณอายุราชการเหล่านั้น เนื่องจากตามนโยบายบำเหน็จบำนาญ และเงินสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลต่างๆ ที่ต้องให้กับข้าราชการเกษียณอายุ ซึ่งข้าราชการที่เกษียณอายุราชการอยู่ในวัยสูงอายุย่อมมีสุขภาพร่างกายที่เสื่อมโทรมตามวัย มีความเสี่ยงต่อโรคร้ายไข้เจ็บต่างๆ มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นโรคทางกาย โรคทางสมอง โรคหลงลืม หรือโรคซึมเศร้า ทำให้ต้องมีการรักษาพยาบาลเพื่อดูแลรักษาตัวเอง ดังนั้นจึงต้องมีการเตรียมความพร้อมในการเกษียณอายุราชการสำหรับข้าราชการทุกคน เพื่อการดำเนินชีวิตในช่วงวัยเกษียณอายุของผู้สูงอายุไม่เป็นคนชราอีกต่อไป หากปรับตัว ปรับสุขภาพจิตใจ เตรียมความพร้อมในการมีเวลาอยู่กับตัวเอง อยู่กับครอบครัว เพื่อสร้างคุณค่าให้กับตัวเองและสังคม รวมถึงสร้างความสุขที่จะได้อยู่ร่วมกับคนในครอบครัวและสังคมอย่างยั่งยืน (นันทณัฐ คำสาวงษ์, 2563)

การวางแผนรูปแบบโครงการเตรียมความพร้อมสำหรับการเกษียณอายุราชการจึงมีความจะเป็นและสำคัญอย่างมาก เพื่อที่จะให้บุคคลสามารถใช้ชีวิตหลังเกษียณอายุได้อย่างมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดีและยั่งยืน โดยแนวทางในการเตรียมความพร้อม คือ องค์กรควรมีนโยบายและวางแผนรองรับการจ้างงานต่อหลังเกษียณและสำรวจความต้องการทำงานต่อหลังเกษียณอายุด้วย ซึ่งหากองค์กรมีนโยบายและแผนรองรับการจ้างงานอย่างชัดเจน ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการทรัพยากรมนุษย์จะได้มีการดำเนินการส่วนที่เกี่ยวข้องร่วมกันต่อไป ไม่ว่าจะเป็น การวางแผนก้าวหน้าในอาชีพ การส่งเสริมกิจกรรมให้พนักงานเตรียมความพร้อมตนเอง พัฒนาทักษะการทำงาน การอบรมเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ การพัฒนาทักษะการทำงาน การทำงานร่วมกับคนต่างวัย เป็นต้น นอกจากนี้ การจัดเตรียมสภาพแวดล้อมในการทำงานให้มีความปลอดภัย จะทำให้การทำงานของผู้สูงอายุมีความปลอดภัย และยังเป็นการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีในการทำงานอีกด้วย (พรรัตน์ แสงหาญ, 2561: 131-157)

ดังนั้น การเตรียมความพร้อมในการเกษียณอายุยังต้องมีการคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงของร่างกายและจิตใจ อันเนื่องมาจากความเสื่อมของร่างกายและอวัยวะตามอายุที่เพิ่มมากขึ้น ความสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัวที่อยู่อาศัย รวมถึงการเปลี่ยนแปลงทางสถานะหรือบทบาททางสังคมอย่างฉับพลัน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความรู้สึกและสภาพจิตใจ หากผู้สูงอายุไม่สามารถปรับตัวได้อาจส่งผลในระยะยาวทั้งต่อตัวผู้สูงอายุเองและสมาชิกในครอบครัว รวมไปถึงสังคมโดยรวมด้วย ดังนั้น การวางแผนการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณจึงเป็นเรื่องสำคัญอย่างมาก ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่อง การเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่วัย

เกษียณอายุราชการของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อนำผลการศึกษามาใช้ให้เกิดประโยชน์กับหน่วยงานในการเตรียมความพร้อมให้กับพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยสามารถใช้เป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมและพัฒนาแนวทางให้เหมาะสมกับท้องถิ่นในทุกๆ ปี โดยผู้วิจัยเลือกกรณีศึกษาเป็นพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอชริบารมี จังหวัดพิจิตร

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาการเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยเกษียณอายุราชการของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอชริบารมี จังหวัดพิจิตร
2. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและแนะแนวทางในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยเกษียณอายุราชการของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอชริบารมี จังหวัดพิจิตร

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

จากการศึกษาเรื่อง การเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่วัยเกษียณอายุราชการของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอชริบารมี จังหวัดพิจิตร เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) โดยเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม มีขอบเขตการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่วัยเกษียณอายุราชการของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอชริบารมี จังหวัดพิจิตร ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย แนวคิดด้านประชากรศาสตร์ แนวคิดเกี่ยวกับการเกษียณอายุ การเตรียมความพร้อมด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และเศรษฐกิจ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 ขอบเขตด้านประชากร กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ใช้ประชากรทั้งหมดจากการสำรวจข้อมูลพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ อำเภอชริบารมี จังหวัดพิจิตร ที่มีอายุระหว่าง 40-60 ปี จำนวน 242 คน โดยการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ทำการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม

1.3 ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วยตัวแปร ดังต่อไปนี้

ตัวแปรต้น ได้แก่ ปัจจัยด้านประชากร ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อายุการทำงาน ตำแหน่ง รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และลักษณะที่อยู่อาศัย

ตัวแปรตาม ได้แก่ การเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่วัยเกษียณอายุราชการของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอชริบารมี จังหวัดพิจิตร ประกอบด้วย ด้านสุขภาพร่างกาย ด้านสุขภาพจิตใจ ด้านการเงิน และด้านการมีส่วนร่วมในสังคม ด้านการใช้เวลาว่าง ด้านความสัมพันธ์กับคู่ชีวิตและสมาชิกในครอบครัว

1.4 ขอบเขตด้านพื้นที่

ผู้วิจัยทำการศึกษากับกลุ่มพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่อำเภอลำลูกเกด จังหวัดพิจิตร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอลำลูกเกด ได้แก่ (1) องค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านนา (2) องค์กรบริหารส่วนตำบลหนองหลุม (3) องค์กรบริหารส่วนตำบลบึงบัว และ (4) องค์กรบริหารส่วนตำบลวังหมอก

1.5 ขอบเขตด้านระยะเวลา

เดือนพฤษภาคม 2566 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2567

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านแบบสอบถาม ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อายุการทำงาน ตำแหน่ง รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และลักษณะที่อยู่อาศัย

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่วัยเกษียณอายุราชการของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอลำลูกเกด จังหวัดพิจิตร ประกอบด้วย ด้านสุขภาพร่างกาย ด้านสุขภาพจิตใจ ด้านการเงิน ด้านการมีส่วนร่วมในสังคม ด้านการใช้เวลาว่าง และด้านความสัมพันธ์กับคู่ชีวิตและสมาชิกในครอบครัว โดยการให้คะแนนตามระดับการเตรียมความพร้อม และใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามลิเคิร์ท สเกล (Likert Scale)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาการเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยเกษียณอายุราชการของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอลำลูกเกด จังหวัดพิจิตร เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยเกษียณอายุราชการ และเพื่อเสนอแนะแนวทางในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยเกษียณอายุราชการของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอลำลูกเกด จังหวัดพิจิตร

โดยแบ่งลักษณะของการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ทำการศึกษาเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

1. ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลการตอบแบบสอบถาม พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอลำลูกเกด จังหวัดพิจิตร จำนวน 242 คน

2. ข้อมูลทุติยภูมิ ได้ทำการศึกษาค้นคว้าเพื่อให้ได้ข้อมูล แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยเรื่อง การเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่วัยเกษียณอายุราชการของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอลำลูกเกด จังหวัดพิจิตร มีการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ใช้ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าความถี่ (Frequency) กับตัวแปรที่มีระดับการวัดเชิง กลุ่ม ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ตำแหน่ง และเงินเดือน

ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) กับตัวแปรที่มี ระดับการวัดเชิงปริมาณ ได้แก่ การเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยเกษียณอายุราชการของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอลำลูกเกด จังหวัดพิจิตร

สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

เพื่อศึกษาการเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยเกษียณอายุราชการของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอลำลูกเกด จังหวัดพิจิตร โดยใช้การวิเคราะห์ด้วยข้อมูลสถิติ t-test การวิเคราะห์ด้วยข้อมูลสถิติความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หากพบความแตกต่างจะนำไปสู่การเปรียบเทียบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของ LSD

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จากการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นพนักงานทั่วไป จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 36.78 เป็นเพศหญิง จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 76.45 ส่วนใหญ่อายุ 46-50 ปี จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 42.98 มีสถานภาพโสด จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 71.90 การศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 76.45 มีอายุการทำงาน 1-5 ปี จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 56.20 มีตำแหน่งเป็นพนักงานทั่วไป จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 36.78 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่า 15,000 บาท จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 35.12 มีที่อยู่อาศัยของตนเอง จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 74.38

2. ข้อมูลการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่วัยเกษียณอายุราชการของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอลำลูกเกด จังหวัดพิจิตร จำแนกเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพร่างกาย อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ย่อยง่าย เช่น ปลา และผักปลอดสารพิษ เป็นต้น รองลงมา คือ รับประทานอาหารครบ 5 หมู่ในปริมาณที่เหมาะสม นอนหลับอย่างน้อย 6-8 ชั่วโมงต่อวัน ดื่มน้ำสะอาดอย่างน้อยวันละ 8 แก้ว ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพร่างกาย ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ เข้ารับการตรวจสุขภาพประจำปี และปฏิบัติตามคำแนะนำของแพทย์ และรับประทานอาหารเสริม บำรุงส่วนต่างๆ ของร่างกาย เช่น สายตา กระดูก ความจำ และสมอง เป็นต้นตามลำดับ

ด้านสุขภาพจิตใจ อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีขวัญและกำลังใจที่ดีทั้งจากตนเองและคนรอบข้าง รองลงมา คือ มองโลกในแง่ดี และสามารถควบคุมตนเองได้ ร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่นับถือเป็นประจำ สติพร้อมรับมือกับปัญหาและแก้ไขได้เป็นอย่างดี สมาธิ หรือนั่งสมาธิเป็นประจำ และไปปฏิบัติธรรมหรือเจริญภาวนาจิตที่วัด หรือสถานปฏิบัติธรรม ตามลำดับ

ด้านการเงิน อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการจัดสัดส่วนของเงิน โดยวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ รองลงมา คือ หาช่องทางเพิ่มรายได้ หรือหารายได้สำหรับช่วงเวลาที่เกษียณอายุแล้ว ลดรายจ่ายที่ฟุ่มเฟือยลง มีเงินสำหรับใช้ในเวลาที่เกษียณอายุ และเงินสำรองฉุกเฉินเก็บไว้แล้ว มีการเก็บออมเงินเป็นรายเดือน เรียนรู้เรื่องวิธีการบริหารการเงินของข้าราชการ หาข้อมูลเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ย เงินปันผล และผลตอบแทนจากการฝากเงินและการลงทุนอยู่เสมอ และมีการลงทุนเพื่อการเกษียณในสินทรัพย์ทางการเงินประเภทต่างๆ เช่น กองทุน หุ้น อสังหาริมทรัพย์ ฯลฯ ตามลำดับ

ด้านการมีส่วนร่วมในสังคม อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีสัมพันธภาพที่ดีกับคนในชุมชน รองลงมา คือ มีเพื่อนที่สามารถพูดคุยและปรึกษาปัญหาได้ พบปะ พูดคุย สังสรรค์ กับคนในชุมชน และสังคมอยู่เสมอ มีความรู้ ความเข้าใจด้านกิจกรรมเพื่อสังคม มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเพื่อสังคม ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนและสังคมที่จัดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มของชุมชนที่อยู่ ทั้งทางออนไลน์และออฟไลน์ และมีการถ่ายทอดประสบการณ์ให้กับบุคคลในชุมชนและสังคมที่อยู่ได้รับรู้และนำไปใช้ประโยชน์ ตามลำดับ

ด้านการใช้เวลาว่าง อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ใช้เวลาว่างทำงานอดิเรก เช่น เล่นกีฬา อ่านหนังสือ ดูหนัง ทำอาหาร ทำงานประดิษฐ์ เป็นต้น รองลงมา คือ ใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์ด้านต่างๆ ที่สนใจ เช่น บริจาคสิ่งของ ช่วยเหลือผู้ประสบภัย เยี่ยมคนชรา ฯลฯ ใช้เวลาว่างในการเดินทางท่องเที่ยว หรือพักผ่อนในสถานที่ต่างๆ ใช้เวลาว่างในการจัดเตรียมที่อยู่อาศัยให้เหมาะสมกับวัยเกษียณ และใช้เวลาว่างในการหาเพื่อนใหม่ ตามลำดับ

ด้านความสัมพันธ์กับคู่ชีวิตและสมาชิกในครอบครัว อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีสัมพันธภาพที่ดีกับคนในครอบครัว รองลงมา คือ มีการติดต่อสื่อสาร พูดคุยกับคนในครอบครัวอยู่เป็นประจำ เมื่อต้องการพูดคุยและปรึกษาปัญหาต่างๆ สามารถพูดคุยกับคนในครอบครัวได้ มีเวลาให้กับสมาชิกในครอบครัวในชีวิตประจำวันและโอกาสต่างๆ อยู่เสมอ เป็นตัวอย่างที่ดีให้กับคนในครอบครัว และมีการถ่ายทอดประสบการณ์ให้กับคนในครอบครัว รุ่นลูก รุ่นหลาน ได้รับรู้ ตามลำดับ

3. ปัญหา อุปสรรค ในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยเกษียณอายุราชการของพนักงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอศรีบารมี จังหวัดพิจิตร ปัจจุบันเป็นไปได้ด้วยดี บุคลากรให้ความสำคัญ เนื่องจากมีผลต่อการดำเนินงานขององค์กรและบรรยากาศองค์กรโดยรวม แต่อย่างไรก็ตาม ยังคงมีมีปัญหาและอุปสรรคบ้างเล็กน้อย ได้แก่

3.1 มีข้อจำกัดในการจัดสรรทรัพยากรทางการเงินและบุคลากรเพื่อการฝึกอบรมและเตรียมความพร้อมสำหรับพนักงานที่จะเข้าสู่วัยเกษียณ ซึ่งอาจส่งผลให้การเตรียมความพร้อมไม่เป็นไปตามแผนหรือไม่ครอบคลุมพอที่จะพัฒนาทักษะและความรู้ที่จำเป็นในการปฏิบัติงานในอนาคต

3.2 การวางแผนการเตรียมความพร้อมอาจไม่เป็นไปตามความต้องการจริงของพนักงาน หรือไม่ครอบคลุมทุกด้านที่เกี่ยวข้อง เช่น การวางแผนการเงินหรือการเตรียมความพร้อมทางสุขภาพ

3.3 บุคลากรบางคนมีปัญหาส่วนบุคคลหรือสถานะสังคมที่ทำให้การเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยเกษียณมีความซับซ้อน เช่น ปัญหาสุขภาพที่ซ่อนเร้น หรือปัญหาการเงินส่วนบุคคล

4. ข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินการเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยเกษียณอายุราชการของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอศรีบารมี จังหวัดพิจิตร

เพื่อการดำเนินการเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยเกษียณอายุราชการของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอศรีบารมี จังหวัดพิจิตร อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

4.1 จัดการเตรียมการเงินสำหรับเงินสะสม แผนการเก็บเงินสำรองฉุกเฉิน และการลงทุนที่มั่นคง เพื่อการเตรียมความพร้อมในอนาคต

4.2 จัดกิจกรรมฝึกอบรมและพัฒนาทักษะที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยเกษียณ ได้แก่ การวางแผนการเงินส่วนบุคคล การบำรุงสุขภาพ และการจัดการเวลา

4.3 มีการให้คำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการเงินและการวางแผนการเตรียมความพร้อม รวมถึงการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการรักษาสุขภาพและการเตรียมตัวให้พร้อมทั้งกายและใจ

4.4 สร้างวัฒนธรรมในองค์กรที่สนับสนุนการเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยเกษียณ โดยการสร้างบรรยากาศที่เปิดกว้างในการสนับสนุนพนักงานในการเตรียมความพร้อมสำหรับอนาคตของตน

4.5 สร้างชุมชนที่สนับสนุนการแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยเกษียณ ซึ่งสามารถช่วยส่งเสริมความเข้าใจและการเตรียมความพร้อมระหว่างบุคลากร

4.6 ตรวจสอบและปรับปรุงแผนการเตรียมความพร้อมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กร

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า จากการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดเป็นพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอลำลูกเกด จังหวัดพิจิตร ส่วนใหญ่อายุ 46 – 50 ปี จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 42.98 มีสถานภาพโสด จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 71.90 การศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 76.45 มีอายุการทำงาน 1 – 5 ปี จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 56.20 มีตำแหน่งเป็นพนักงานทั่วไป จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 36.78 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่า 15,000 บาท จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 35.12 มีที่อยู่อาศัยของตนเอง จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 74.38 ในขณะที่ งานวิจัยของ การิตา เอียรธาวรร (2563) พบว่า พนักงานการไฟฟ้าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ 59 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี มีสถานภาพสมรส โดยมีบุตรจำนวน 2 คนต่อครอบครัว รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 60,000 บาทขึ้นไป ไม่มีอาชีพเสริม มีความรู้เรื่องการออมเงินระดับปานกลาง และที่อยู่อาศัยเป็นบ้านของตัวเอง ในส่วนของพฤติกรรมการปรับตัวในการดำเนินชีวิตก่อนเกษียณอายุของพนักงาน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือด้านความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือด้านสุขภาพร่างกาย ส่วนรูปแบบการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุของพนักงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการใช้เวลา อีกทั้งยังพบว่า พนักงานที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส จำนวนบุตร และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันมีรูปแบบการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุไม่แตกต่างกัน และพนักงานที่มีอาชีพเสริม มีความรู้เกี่ยวกับการออม การลงทุน และการปรับตัวในการดำเนินชีวิตมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับรูปแบบการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุในทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อมูลการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่วัยเกษียณอายุราชการของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอลำลูกเกด จังหวัดพิจิตร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความสัมพันธ์กับคู่ชีวิตและสมาชิกในครอบครัว รองลงมา คือ ด้านการใช้เวลาว่าง ด้านการมีส่วนร่วมในสังคม ด้านสุขภาพร่างกาย ด้านสุขภาพจิตใจ และด้านการเงิน ตามลำดับ สอดคล้องกับ ปิยดา วงศ์วิวัฒน์ และชาญเดช เจริญวิริยะกุล (2562: 348-361) พบว่า 1) การเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอายุการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การรับรู้สมรรถนะแห่งตน อยู่ในระดับมาก ส่วนมีทัศนคติต่อการเกษียณอายุต่อการเกษียณอายุที่ดี และลักษณะของบุคลากรมีความพร้อมดี 2) การรับรู้ข้อมูลข่าวสารมีอิทธิพลโดยรวมต่อการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอายุของบุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทามากที่สุด รองลงมาคือ การรับรู้สมรรถนะแห่งตน ความสมดุลในชีวิตของบุคลากร และทัศนคติต่อการเกษียณอายุ ตามลำดับ และ ประเสริฐ สิทธิจิรพัฒน์ (2565: 102-114) พบว่า 1) การเตรียมความพร้อมเพื่อการเกษียณอายุงานของอาจารย์สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลอยู่ในระดับมาก

แต่มีความแตกต่างกับงานวิจัยของ วิจิตรา ทองชุบ (2564) พบว่า พนักงานบริษัทผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์พลาสติกัญญาติญ์ปุ่นแห่งหนึ่ง จังหวัดชลบุรี มีการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอายุภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความพร้อมในด้านการเงินมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านสุขภาพร่างกาย ด้านที่อยู่อาศัย ด้านการใช้เวลา และด้านจิตใจ ตามลำดับ และจากการเปรียบเทียบ

การเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอายุของพนักงานบริษัทผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์พลาสติกสัญชาติญี่ปุ่นแห่งหนึ่ง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม และปัจจัยด้านจิตวิทยา พบว่า ทักษะในการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณและการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเกษียณอายุต่างกัน ส่งผลให้มีการเตรียมความพร้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และในส่วนของเพศ สถานภาพ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน ส่งผลให้มีการเตรียมความพร้อมไม่แตกต่างกัน และณิชารีย์ ใจคำวัง และคณะ (2564: 454-463)พบว่า การเตรียมความพร้อมที่จะเข้าสู่วัยสูงอายุในพฤติกรรมสุขภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง มีการเตรียมความพร้อมด้านเศรษฐกิจโดยมีทรัพย์สินและเงินออมจากสหกรณ์ออมทรัพย์ครูมากที่สุด ร้อยละ 58.27 รองลงมา คือ การลงทุนโดยการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาล ร้อยละ 24.68 แหล่งรายได้ในอนาคตหลังเกษียณ คือ จากบำเหน็จหรือบำนาญ ร้อยละ 74.05 กลุ่มตัวอย่างได้เตรียมพร้อมสำหรับผู้ดูแล ร้อยละ 61.83 จากลูกหลาน ร้อยละ 87.70 ส่วนการเตรียมใจและการยอมรับความชราภาพ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 92.88 มีการเตรียมสภาพแวดล้อมด้วยการมีบ้านและที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง และในการวางแผนเตรียมตัวด้านสังคม พบว่า ร้อยละ 35.37 มีการคิดวางแผนอยู่อาศัยในภูมิลำเนาเดียวกับที่ทำงานในปัจจุบัน ส่วนกิจกรรมหลังการเกษียณที่ต้องการมากที่สุด คือ การออกกำลังกาย ร้อยละ 70.99 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่า ไม่มีตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการเตรียมใจและการยอมรับความชราภาพ ค่าสถิติไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสุขภาพร่างกาย อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ย่อยง่าย เช่น ปลา และผักปลอดสารพิษ เป็นต้น แตกต่างจาก รัชกฤษ สามะเณร และธัชกร ธิติกุล (2566: 1-17) พบว่า ปัจจุบันผู้สูงอายุมีสภาพของปัญหาในด้านความเสื่อมถอยทางกายภาพ

ด้านสุขภาพจิตใจ อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีขวัญและกำลังใจที่ดีทั้งจากตนเอง และคนรอบข้าง แตกต่างจาก รัชกฤษ สามะเณร และธัชกร ธิติกุล (2566: 1-17) พบว่า ปัจจุบันผู้สูงอายุมีสภาพของปัญหาในด้านสุขภาพจิต

ด้านการเงิน อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการจัดสัดส่วนของเงิน โดยวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ แตกต่างจาก เลิศวัลลภ ศรีชะพลูสิทธิ และธมนพัชร ศรีชะพลูสิทธิ (2561: 253-265) พบว่า ประเทศไทยอยู่ระหว่างการเปลี่ยนแปลงทางประชากรอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะโครงสร้างอายุของประชากร โดยมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นของประชากรวัย 60 ปีขึ้นไป และผู้สูงอายุในครอบครัวสูงวัยในประเทศไทยส่วนใหญ่มีความสุขดี ทั้งทางสุขภาพกายและสุขภาพใจ แต่อย่างไรก็ตาม พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีความสุขทางด้านเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ เนื่องจากมีปัญหารายได้และความมั่นคงทางการเงิน ขาดเงินออม ขาดรายได้ที่สม่ำเสมอ ดังนั้น การที่จะยกระดับความสุขให้แก่ผู้สูงอายุจำเป็นต้องสนับสนุนทางด้านเศรษฐกิจก่อนอันดับแรก การสร้างรายได้ที่ยั่งยืน ส่งเสริมการออม และที่สำคัญควรลดภาระหนี้สิน เป็นต้น และ รัชกฤษ สามะเณร และธัชกร ธิติกุล (2566: 1-17) พบว่า ปัจจุบันผู้สูงอายุมีสภาพของปัญหาในด้านรายได้หลังเกษียณ

ด้านการมีส่วนร่วมในสังคม อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีสัมพันธ์ภาพที่ดีกับคนในชุมชน และด้านการใช้เวลาว่าง อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ใช้เวลาว่างทำงานอดิเรก เช่น เล่นกีฬา อ่านหนังสือ ดูหนัง ทำอาหาร ทำงานประดิษฐ์ เป็นต้น

ด้านความสัมพันธ์กับคู่ชีวิตและสมาชิกในครอบครัว อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีสัมพันธภาพที่ดีกับคนในครอบครัว สอดคล้องกับ วรชัย สิงห์ฤกษ์ และพิทักษ์ ศิริวงศ์ (2560: 118-133) พบว่า 1) เจ้าหน้าที่ของชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด เกือบทั้งหมดมีความรู้ความเข้าใจดีต่อการเตรียมความพร้อมหลังเกษียณอายุงาน แต่มีเจ้าหน้าที่ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์ฯ เพียงส่วนน้อยที่ครอบครัวมีฐานะค่อนข้างดี จึงไม่เห็นความจำเป็นในการเตรียมความพร้อมในการเกษียณอายุงาน 2) เจ้าหน้าที่ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์ฯ มีสภาวะการเตรียมความพร้อมค่อนข้างดีใน 5 ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านสุขภาพร่างกาย ด้านการใช้เวลาว่าง และด้านครอบครัวและสังคม และได้มีการจัดระดับปัญหาในด้านต่างๆ ที่เกิดขึ้น โดยพบว่า ปัญหาด้านสุขภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ปัญหาด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลาง และปัญหาด้านที่อยู่อาศัยอยู่ในระดับน้อยที่สุด

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า ประเด็นปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยเกษียณอายุราชการ มากที่สุดคือ ข้อจำกัดในการจัดสรรทรัพยากรทางการเงิน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เลิศวัลลภ ศรีชะพลูสิทธิ และธมนพัชร ศรีชะพลูสิทธิ (2561: 253-265) พบว่า ประเทศไทยอยู่ระหว่างการเปลี่ยนแปลงทางประชากรอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะโครงสร้างอายุของประชากร โดยมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นของประชากรวัย 60 ปีขึ้นไป และผู้สูงอายุในครอบครัวสูงวัยในประเทศไทยส่วนใหญ่มีความสุขดี ทั้งทางสุขภาพกายและสุขภาพใจ แต่อย่างไรก็ตาม พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีความสุขทางด้านเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ เนื่องจากมีปัญหาเรื่องรายได้และความมั่นคงทางการเงิน ขาดเงินออม ขาดรายได้ที่สม่ำเสมอ ดังนั้น การที่จะยกระดับความสุขให้แก่ผู้สูงอายุจำเป็นต้องสนับสนุนทางด้านเศรษฐกิจก่อนอันดับแรก การสร้างรายได้ที่ยั่งยืน ส่งเสริมการออม และที่สำคัญควรลดภาระหนี้สิน เป็นต้น

แนวทางและข้อเสนอแนะในการดำเนินการเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยเกษียณอายุราชการ มากที่สุดคือ จัดการเตรียมการเงินสำหรับเงินสะสม แผนการเก็บเงินสำรองฉุกเฉิน และการลงทุนที่มั่นคงเพื่อการเตรียมความพร้อมในอนาคต สอดคล้องกับ ประเสริฐ สิทธิจิรพัฒน์ (2565: 102-114) พบว่า แนวทางการเตรียมตัวเกษียณอายุสำหรับอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ได้แก่ (1) ควรสร้างเครือข่ายสังคมออนไลน์สำหรับการติดต่อเพื่อช่วยเหลือกัน (2) ควรมีการวางแผนทางการเงินที่ดี (3) ควรให้ความสำคัญในเรื่องสุขภาพ มหาวิทยาลัยและหน่วยงานต่างๆ ควรเข้ามาช่วยเหลือในรูปแบบต่างๆ ให้เห็นถึงความสำคัญในการเข้าสู่วัยผู้สูงอายุ เช่น การให้ความรู้ในการเตรียมความพร้อม

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research Knowledge)

จากการศึกษาการเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยเกษียณอายุราชการของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอลำลูกเกด จังหวัดพิจิตร ทำให้ทราบถึงแนวทางการเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยเกษียณอายุราชการของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ การเตรียมความพร้อมสำหรับวัยเกษียณอายุเป็นเรื่องสำคัญที่ควรให้ความสำคัญในทุกด้าน อีกทั้งทำให้ทราบถึงปัญหา อุปสรรค ในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยเกษียณอายุราชการของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านต่างๆ เพื่อนำมาพัฒนาและแนะแนวทางให้กับหน่วยงานในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยเกษียณอายุราชการของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกด้วย

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาการเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยเกษียณอายุราชการของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ การนำเอาความรู้ใหม่ๆ มาปรับใช้ การพัฒนาองค์ความรู้และทักษะ ควรมีการจัดการอบรม และสัมมนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้, ทักษะ, การศึกษาดูงานหรือบูรณาการแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ความรู้กับองค์กรอื่น ๆ ตั้งแต่ก่อนเกษียณอายุราชการ

การวางแผนและการจัดการ การจัดทำแผนการเงิน การลงทุน และการออมที่ชัดเจน และเป็นระบบ ให้การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ควรมีการวางแผนที่ดี รวมถึงการมีส่วนร่วมของ องค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในส่งเสริมและให้ความรู้จะทำให้การเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยเกษียณอายุในด้านต่างๆ มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

เพื่อการดำเนินการเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยเกษียณอายุราชการของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 1.1 จัดการเตรียมการเงินสำหรับเงินสะสม แผนการเก็บเงินสำรองฉุกเฉิน และการลงทุนที่มั่นคง เพื่อการเตรียมความพร้อมในอนาคต
 - 1.2 จัดกิจกรรมฝึกอบรมและพัฒนาทักษะที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยเกษียณ ได้แก่ การวางแผนการเงินส่วนบุคคล การบำรุงสุขภาพ และการจัดการเวลา
 - 1.3 มีการให้คำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการเงินและการวางแผนการเตรียมความพร้อม รวมถึงการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการรักษาสุขภาพและการเตรียมตัวให้พร้อมทั้งกายและใจ
 - 1.4 สร้างวัฒนธรรมในองค์กรที่สนับสนุนการเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยเกษียณ โดยการสร้างบรรยากาศที่เปิดกว้างในการสนับสนุนพนักงานในการเตรียมความพร้อมสำหรับอนาคตของตน
 - 1.5 สร้างชุมชนที่สนับสนุนการแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยเกษียณ ซึ่งสามารถช่วยส่งเสริมความเข้าใจและการเตรียมความพร้อมระหว่างบุคลากร
 - 1.6 ตรวจสอบและปรับปรุงแผนการเตรียมความพร้อมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กร
2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป
 - 2.1 ควรศึกษาปัจจัยอื่นเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่วัยเกษียณอายุ เช่น ทักษะที่ต้องการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่วัยเกษียณอายุ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการมีประกันสุขภาพ เป็นต้น
 - 2.2 ควรศึกษากลุ่มตัวอย่างจากสายอาชีพต่างๆ จากกลุ่มตัวอย่างที่หลากหลาย เพื่อเปรียบเทียบ และวิเคราะห์ความต้องการที่หลากหลายในการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่วัยเกษียณอายุในสังคมปัจจุบัน
 - 2.3 ควรศึกษาการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุหลังเกษียณอายุราชการของ พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ ในด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะเจาะจง เพื่อเป็นประโยชน์แก่สถาบันต่างๆ ได้

เอกสารอ้างอิง (References)

- การิตา เขียวถาวร. (2563). การศึกษารูปแบบการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุของพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 1 ภาคกลาง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. การค้นคว้าอิสระปริญญาโท. คณะวิทยาการจัดการ สาขาวิชาบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- เกษรา โพธิ์เย็น. (2562). สังคมผู้สูงอายุ:โอกาสของธุรกิจที่ยั่งยืนในอนาคต. วารสารวิทยาการจัดการปริทัศน์. 21(1): 201-209.
- ณิชาธิ์ ใจคำวัง อนุรักษ์ ปัญญาวัฒน์ นิวัติ อุณหพันธ์ ธนากร ธนวัฒน์ อนุสรณ์ อุดปล้อง และ ธนัยชนก อินทวงศ์. (2564). การเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยสูงอายุของข้าราชการทางการศึกษา จังหวัดอุตรดิตถ์. วารสารวิชาการสาธารณสุข. 30(3): 454-463.
- ธันธร มหาพรประจักษ์ นูวัติ หนูขวัญ วรินทร์พย์ วรศักดิ์ และ อัญชลี ศิริคะเนรัตน์. (2561/10/10). **จับชีพจรเงินเพื่อไทย: ผลกระทบจากปัจจัยเชิงวัฏจักรและปัจจัยเชิงโครงสร้างที่เปลี่ยนแปลงไป**. FAQ. (ฉบับที่ 136): 14-14. สายนโยบายการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2561). รายงานภาวะเศรษฐกิจไทยปี 2561. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.bot.or.th/content/dam/bot/documents/th/thai-economy/state-of-thai-economy/annual-report/annual-econ-report-th-2561.pdf> สืบค้นเมื่อ 15/09/2566.
- นัทธณัฐ คำสาวงษ์. (2563). การเตรียมความพร้อมในการเกษียณอายุราชการของข้าราชการ สำนักงานการคลัง กรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระปริญญาโท. คณะบริหารธุรกิจ สาขาการบัญชี. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ประเสริฐ สิทธิจิรพัฒน์. (2565). การเตรียมความพร้อมและการปรับตัวเพื่อการเกษียณอายุของอาจารย์สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี. 11(1): 102 - 114.
- ปิยดา วงศ์วิวัฒน์ ขาญเดช เจริญวิริยะกุล. (2562). การเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. วารสารสมาคมนักวิจัย. 24(3): 348-361.
- พรรัตน์ แสงหาญ. (2561). การจ้างงานผู้สูงอายุในธุรกิจโรงแรมภาคตะวันออกของประเทศไทย. วารสารบริหารธุรกิจเทคโนโลยีมหานคร. 15(2): 131-157.
- รัชกฤษ สามะเนตร ธัชกร ธิติลักษณ์. (2566). การเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุหลังเกษียณ: กรณีศึกษาเทศบาลนคร พิษณุโลก. Journal of Digital Business and Social Sciences. 9(1): 1-17.
- เลิศวัลลภ ศรีชะพลภูสิทธิ ธมนพัชร ศรีชะพลภูสิทธิ. (2561). การปรับตัวเพื่อเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุในประเทศไทย. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์. 20(1): 253-265.
- วรชัย สิงห์ฤกษ์ พิทักษ์ ศิริวงศ์. (2560). การเตรียมความพร้อมในการเกษียณอายุงานของเจ้าหน้าที่ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด: การศึกษาแบบสร้างทฤษฎีฐานราก. วารสารอิเล็กทรอนิกส์การเรียนรู้ทางไกลเชิงนวัตกรรม. 7(2): 118-133.
- วิจิตรา ทองชุบ. (2564). การเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอายุของพนักงานบริษัทผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์พลาสติกอุตสาหกรรมแห่งหนึ่ง จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. คณะการจัดการท่องเที่ยว สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์. มหาวิทยาลัยบูรพา.